

Bodur Sardunya

Bu satırları yazmaya başlamadan önce de 'duyamıyordum'. Yazdıktan sonra da 'duyamayacağım'. Dünyam zifiri bir sessizlikte sizin anlayacağınız, içimde çıt çıkmıyor. Yıllar öncesinden miras kalmış bir vurgun sanki; dur durak bilmeyen yolculuğumda bana eşlik eden yalnızlığım... Esasında yalnızlık da değil bu, kocaman sevgiler biriktirdim ömrü hayatımda. Zararsız olmanın verdiği naiflik, çevrem bana hep saygı duymasına neden oldu, bunu da biliyorum. Fakat sessizlik insanı tuhaf bir şekilde yalnızlaştırıyor, tekleştiriyor. Doğru kelime bu olsa gerek, tekleşmek! Her konuda, her acıda ve sevinçte hep kendi içinde, kendinle kalmak.. Bende herkes gibiyim aslında. Herkes gibi kulaklarım ve dilim var, ama ikiside tembel ve uykucu.. Kendimi bildim bileli uyuyor tembeller.. Çocukken daha çok uyandırmak isterdim onları, ama yeryüzündeki hiçbir çalar saat kar etmedi. Sessizliğim hiç uyanmadı. Bende onunla büyüdüm, onunla sıkıldım, onunla yaşamayı öğrendim. Bir şey itiraf edeyim mi? Şarkı söylemeyi çok isterdim, birde en önemlisi; 'kızıma' ismiyle seslenebilmeyi ve 'baba' deyişini duyabilmeyi.. Çok isterdim.

Ses yok dünyamda, belli ki her şeyin dili derin bir uykuya dalmış..

Kim kapattı sesleri?

Ben; ellili yılların sonlarına gelmiş, kimseye zararı dokunmamış, yakışıklı sayılabilecek, tek merakı sardunyalar olan, resim yapabilen, televizyonda Jackie Chan'dan başka şey seyretmeyen, kendini keşfetmeye başlamış bir adamım. Keşif yapmak için geç kaldığımı sanmayın. Hayat hiçbir şey için geç değildir. Arka arkaya doğan yedi çocuğun en büyüğüydim. Ağabeydim ama, hiç ağabey gibi hissedemedim kendimi. Erkek kardeşlerim bundan olsa gerek, ergenliklerinde beni boy olarak epey geçmişlerdi. Ben, tıpkı bodur bir sardunya gibiydim.. Boyum hiç uzamazdı, yapraklarımdaki tüylerse dışarıya karşı ördüğüm zırhımdı sanki. Herkesin dikkatini çekiyordum çiçeklerim sayesinde, çiçekleri hiç dökülmez ya sardunyanın.. Bende dikkat çekiyordum. El kol hareketleriyle konuşuyor olmak çevredekilerin zink diye ilgisini çekiyordu. Bu durumu sevmiyordum, işin aslı insanların meraklı bakışlarını, nasıl konuşabildiğimi durup seyretmesini sevmiyordum. Bu merak, acıklı bakışlara dönüyor, 'Aa bak konuşamıyor' diye yanındakileri dürtüyordu beni görenler. Sesim yoktu, kulağım duymuyordu ama gözlerim vardı. Nasıl baktıklarını görebiliyordum.. Sanki herkes beni gösteriyor sanıyordum. Keşke bir tavuskuşu olsam, kafamı kuma gömsem, diye geçiyordum içimden. Engelli olmanın verdiği bir eksiklik vardı üstümde, ne yapsam aşamıyordum bu ezikliği. Bundan herhalde sokak hayatım pek olmadı. Evde durur, sıkılınca da babamın marangozhanesine giderdim.

Duymuyorsan hissetmeye bak derdi sanki;

Her gece, her sabah üstümdeydi o gözler..

Marangozluk yapan babam, mesleğinde tam manasıyla bir üstadı. Öyle güzel işlerdi ki elindeki tahta parçasını, sanki onunla konuşur, okşaya okşaya oyardı. Birde sardunyaları vardı, her sabah beraber suladığımız. Sardunyalara bakar, sonra çalışmaya başlardı babam. Onu çalışırken derin derin seyredirdim, nefes bile almazdım. Elinin mahareti dilden dile dolaşır, marangozhanemiz kürklü, dudakları boyalı kadınların uğrak yeri olurdu. Müşteri kadınlar, babamın yaptıklarını öve öve bitiremez, başka müşterilerde gördüklerinden sipariş verirlerdi. O, bu kadar iyi bir sanatkar olmasına, yapacağı eserlerden gerçek anlamda para kazanacağını bilmesine rağmen, üstüne düşmezdi işinin. Başka dertleri vardı kafasında, sürekli konuştuğu birşeyler.. E, birde içkinin tutsağıydı.. Öyle böyle değil, müebbetli bir tutsağıydı. Bende müebbetli bir ziyaretçisiydim. Beni karşısına oturturdu ve başlardı içmeye. Onu duyamazdım. Konuşmalarına cevap veremezdim. Ama gözlerine yavaş yavaş dolan yaşlardan anlardım.

Bana ağlardı babam..

Duyamayışma ,konuşamayacağıma hıçkırır dururdu.

Acıyordu bana. Sessiz dünyamda o kadar üzüldüm ki. Keşke hiç doğmasaydım diye düşünürdüm geceleri. Yastığıma biriken yaşlar büyük göller oluşturur ve ben o göllerde boğularak uykuya dalardım. Rüyalarımda konuştuğumu görür, sevinerek uyanırdım. Hemen yatağımdan sıçraR, gerçekten konuşabiliyor muyum ? diye kendimi dener,aynanın karşısında sesler çıkarmaya çalışırdım. Ama sihirli peri tılsımı hiç dokunmazdı bana, sabahlar hep sessiz, sessizdi.. Ağlayarak yatağıma dönerdim.. Sağır dilsizler okuluna giderdim gündüzleri, öğleden sonralarıysa babamın yanına koşardım. Bizim onunla aramızda tuhaf bir bağ vardı. Birbirimizi hem üzüyor, hem ayrı duramıyorduk. Annemse, benden sonra ardı ardına doğurmuş, çoluk çocuk telaşına düşmüştü. Ben annem için siliktim; konuşmaya lüzum olmayan, duyamayan bir oğuldum. Benimle muhabbet ettiğini hatırlamam, muhabbet edecek zamanı mı yoktu, yoksa zoruna mı gidiyordu bilmem. Ama sabahları okula giderken muhakkak uğurlardı beni. Yapmakta usta olduğu börekleri çantama sıkıştırır, arabalara dikkat etmemi tembihler, yanaklarımı okşar, beni çabucak geçirirdi. Babam gibi değildi o. İşitme engelli bir çocuk doğurmuş olmanın vereceği olumsuzluklar yoktu üstünde. Benimle tartışırken sıkılır, kavganın sonu hep onun göz yaşlarıyla son bulurdu.

Benim en iyi arkadaşıım babamdı. Bana her ne kadar acıklı yaklaşsa, sanki ölümcül bir hastaymışım gibi davransa da, onu daha çok seviyordum. Asıl babam benim hasta arkadaşımıdı. Ben duyup konuşamıyordum. Ama o, duyup konuşmasına rağmen ne söylüyor, ne duyuyor gibiydi. Benimle birlikte kapatmıştı sanki kulaklarını her şeye..

Duyamamak bu kadar önemli miydi ?

Belki 'duyamadıklarım'dı mühim olan..

Evet.. İstediğiniz kadar seslenin bana. Avazınız çıktığı kadar bağırın. Anlatmak istediğinizi anlamadığımda, bağıra bağıra tekrar edin. Hatta çatlayana kadar ünleyin! Duymam. Duyamam! Benim dünyamda ses yok. Ses, kendi kendime oluşturduğum, uydurduğum, isim bulduğum şeylerdir. Bunu ben istemedim. Yoksa ister miydim kuşların sesini duymamayı? Yağmurun sesini, gökte öfkeyle çarpışan bulutların çığlığını, bebeklerin kahkahasını, horozların ötüşünü, arabaların kornasını, hatta kapının çaldığını duymak istemez miydim? Ama doğarken bir bant yapışivermiş kulaklarıma, duyamazmışım... Bir bant yapışivermiş sesi olan herşeyin ağızcığına..

İçimde hep sonsuz bir sessizlik... Dinginlik.

Şimdi bunları anlatmak daha kolay, oysa bu durumla ilk yüzleştığım zamanlar sancılı ve acı doluydu. Çocukken anlamıyordum. Sanıyordum ki, herkes böyle. El işaretleriyle anlaşıp, konuşmadan yaşıyor. Ama böyle olmadığımı anladığım- daha doğrusu tam olarak idrak ettiğim- altı yedi yaşlarımdan sonra daha başka oldu hayat. Bana seslenmek için, dürtmeniz gerekir. Benim dürtmeye karşı tikim var. Çocukken beni dürtten insanlara vuruyordum, beni hırçın bir çocuk sanıyorlardı. Oysa istem dışı birşeydi vurma eylemi,sonra alışmaya başladım. Dürtülmeye ve vurmamaya alıştım. Benimle konuşurken,yanınızdakilerle başka şeylerden bahsedebilir, bana bambaşka şeyler anlatabilirsiniz. Beni kandırabilirsiniz, çünkü ben sadece sizin bana anlattıklarınız kadar bilebilirim. Aslında kötü hiçbirşey duymam, duyamam! Kötüyü ancak siz bana anlatırsanız bilirim. Şimdi bunları daha kolay anlıyor ve korkmadan söyleyebiliyorum. En başından özgüvenli olabilseydim daha kolay aşardım engelleri. Biliyorum.

Babam olmasaydı...

Bu kadar sevilmezdim, bu kadar acıklı da olmazdım..

Ben çevremdekileri üzdüğümü düşündüm hep. Onların benden utandığını sandım. O gün, o lanet olası gün hayatımın en büyük tepkisini verdim bu duruma. Evimize misafir gelecekti. Ortanca kardeşimi isteyen dünürler yemeğe davet edilmiş, herkes çtkırıldım giyinmişti. Ev telaşlıydı,

koştura koştura hazırlanılıyor eksikli kalınmak istenmiyordu. Bense odamdan çıkmıyordum, benden utanacaklarını düşünüyordum. Annem beni giydirmek için ısrar ediyor, misafirlere ayıp olacağını anlatıyordu. El kol hareketlerinden, yüzündeki ifadeden yorulduğunu, bıktığını anlıyordum. O hızlı hızlı bana birşeyler anlatırken elindeki kravat sallanıp duruyor, komik bir görüntü ortaya çıkıyordu. Başlamıştım gülmeye. Annem ona güldüğümü düşünmüş olacak ki, ağlıyordu. Münakaşanın üstüne babam geldi. Bana bağırıp çağırmaya başladı. Duymadığımı bildiği halde bunu yapıyordu ya, sinirden çatlayacak gibi oluyordum. Bir tek babam, benimle işaret dili kullanmadan anlaşıyordu. O benim sağır dilsiz olmamı yok sayıyordu, diğerleriyle anlaşır gibi konuşuyordu benimle. Sanıyordu ki, böyle yapınca ben üzülmeceğim, ezilmeyeceğim. Ama ben onu anlayamıyordum ve aslında böyle yaparak beni daha çok üzüyordu. Bu duruma daha fazla katlanamadığım için kravatı aldım. Sonunda onların istediğini yapıp giyinmişim, bende artık misafirleri bekliyordum.

Onlar gibiydim aslında..

Eksikliklerim içimdeydi.

Nihayet misafirler geldi. Oturma faslından sonra, hal hatır sorma işine girişildi. Sıra bana geldiğinde, hatırımı soran yaşlı adama gülümsemeye devam ediyor, başımı sallıyordum. Gelen misafirlere küçük kardeşimle yaşıt olan bir genç kız kendini tutamayıp bir kahkaha attı. Onun bana güldüğünü fark etmişim. Aslında genç kız bilerek yapmamıştı bunu, istem dışı gülmüştü. O bana bakıp gülünce, ortalık buz kesmişti sanki. Babam, kızın suratına kilitlenmiş, utanmasa kalkıp dövecek gibi ona bakıyordu. Annemse gerginliği yumuşatmak için birşeyler söylüyordu belli ki. Olan olmuştu. Benim yüzümden her şey mahfolmuştu. Ne olurdu sanki odada kalıp, bunlara maruz kalmasaydım? Bütün gece kıpırdamadan oturdum, bana gülen kız bakışlarını yerden hiç kaldırmadı, giderken de yerdeydi gözleri. Gecenin bitiminde herkes odasına çekildiğinde kafama koyduğumu yapmaya karar verdim.

Pişmanlıklar engelsizdir ..

Pişman olduğun her şey seni eksiltir.

Aile albümünü çıkarıp kendimi bütün resimlerden kestim. Artık hiçbir resimde ben yoktum. Beni zorla öldürmeye çalıştıkları tabloda hatıram bile kalmamıştı. Ben onlardan farklıydım, duymuyordum, eksikliydim. Neden beni kendilerinden sayıyorlardı ki? Sabah gecenin kalıntılarını bulan annem çok ağlamış olmalıydı ki, gözleri iki elma gibi şişmişti. Günlerce konuşmamıştı benimle annem, yorgun ve bıçareydi. Ertesi gece babamın rakı sofrasındaydım gene. Babam içiyor, sanki duyuyormuşum gibi bana anlatıyor da anlatıyordu. Sonunda kalktı sendeleyerek, albümleri tek tek aldı ve gürül gürül sobanın içine attı. Aile albümlerimiz yandı gitti. Yaptığımdan utanmışım, kendimi silmeye çalıştığım geçmişimiz, külliye yok olmuştu artık. Kardeşlerim beni, suçlayan gözlerine günlerce hapis ettiler. Pişmandım ama olan olmuştu.

Baba!

Senin pişmanlığınım.

Ben, oğlun!

Beni artık duymuyorsun. Sen gideli çok oldu. Geriye bir tek fotoğrafın yok. Seni görmek için düğün videomu açıp açıp ona bakıyorum. Benim evlendiğimi ve güzel kızımın doğduğunu gördün. Buna şükrediyorum hep. Ama sen gittiğinden beri söylemek istediğim çok şey var. Doğduğumdan beri sizinleydim. Hiç ayrılmamıştık, evde, işte hep beraberdik. Bana bir kız bulup evlendirdiğinizde bile, ayrı bir eve çıkartmamıştınız. Ben engelli olmanın yanında, tek başınalıktan da engelli oldum.. Karıma doğru dürüst koca bile olamadım. Sanki annem kocasıydı onun, her eksikliğini ona söyler, onunla muhabbet ederdi. Renksiz yaşamıma renk olan, maharetli karım.. O da işitme engelliydi, ama asla benim gibi değildi. O kadar barışıklı kendisiyle, etrafıyla. Benim içime

gömlüdüğüm her yıl, o dışa döndü sanki. Kızım la o da büyüdü, aslında ikimizi de büyüttü. Ben hep takıntılı, kompleksli oldum baba. Bana bakıp bakıp ağladığın, içtiğin her gece, ben daha çok gömlüdümlü içime. Senin ölürlen bile sadece beni düşündüğün aklıma geldi.. Elimi sıkı sıkı tutup, işaret diliyle beni sevdiğini anlatığın o son gün.. İlk defa o gün kullanmıştın beden dilini, son gün.. Seni çok seviyordum ben, sen neden kendini sevmedin ki?

Sardunyalari okşuyorum, aklıma geliyor.

Vasiyet ettiğin şeyler..

Vasiyetinmiş. Yıllar sonra öğrendim. Gideli üç koca yıl olmuştu. Bana yapacak bir şey bırakmamıştın, marangozhanemiz de kapanmıştı. Tam manasıyla ölmek üzereydim, sessiz ve kimsesiz. Ne bir hobim vardı, ne bir arkadaşım. Traş olmayan suratımı ben bile tanıyamaz olmuştum. Birgün küçük oğlan kardeşim, beni karşısına aldı. Annem de yanında ondan cesaret alan bakışlarla bana bakıyordu. Belli ki, beni tembelleştığım uykumdan uyandırmak istiyorlardı. Öğreneceklerimin beni bu denli sarsacağını bilmiyordum o sandalyeye otururken. Bilmediğim şeylerin, duyamadığım her şey olduğunu bilmiyordum.. O sandalyeye oturdum, kardeşim başladı anlatmaya..

....

Evet.. Meğer o güne kadar bildiklerimin hepsi yalanmış! Meğer ben dünyaya gelirken o bantçık yokmuş kulaklarımda! Ben her şeyi duyuyor, her şeye cevap veriyormuşum!

Baba.. Meğer senmişsin o bantçığı kulaklarıma takan.. Öğrendiklerim beni kaskatı etmişti, boynumdan giren bir sancı organlarımı tek tek dolaşılıyor, bedenimden çıkmıyordu. Her yanımlı buz gibiydi, vicdan azabını hissedebiliyordum. Beni karşına alıp, içkiyle kendini kandırdığın ve gözlerinden kanayan yaşlar akıttığın her gün, her gece canlandı belleğimde.. Beni istemeyerek elinden düşürdüğünü, daha sıkı tutman gerektiğini, belki de hiç eline almamış olman gerektiğini anlatıyordun demek ki. Demek ki, benden sonra doğan çocuklarını hiç kucağına almaman, sevmemen bundandı. Meğer benden af diliyordun her içişinde, vicdanın azabıyla kavruluyordun. Annem, kardeşim ve ben, üçümüz birden ağlıyorduk. Onlar bana ağlıyordu. Benim sessiz dünyama sebep olan babama değil de, bana ağlıyorlardı. Ben sana ağlıyordum baba. Senin oğlan, arkadaşın, sohbetdaşın.. İşte o gün öğrenmişim neden böyle davrandığını, ölmüş bedeninden fıskıran bir şey uçu geldi bana sanki..

Kalktım. Koştura koştura mezara gittim. Ben seni affettim, diye yalvardım, ağladım.. Babam yoktu, ama ben içimi kemire kemire ağlıyordum. İşte oracıkta elime takıldı bir sardunya, kimbilir tohumu nereden uçup gelmiş.. Dikkatlice kopardım, aldım sardunyanı.

Sardunyalari iyi ki var, bodur sardunyalari..

Şimdi, bir sürü sardunyanı var. Onları her sabah okşuyorum, seviyorum, yapraklarını öpüyorum. Garip gelecek belki ama kendime benzetiyorum onları. Bodur, çiçekli, sessiz sardunyalari. Sende severdin onları, bana miras kaldı bu sevdan.. Biliyor musun baba, şansımız yaver gitti, koca bir bahçe yaptık. Sardunyalari satıyoruz, büyütüyoruz şimdi. Öyle güzel bir yer oldu ki, görseñ çok mutlu olurduñ. Sardunyalari düşününce içimi bir huzur kaplıyor. Bir de kızım, dünyanın bütün güzel seslerini duymasını istediğim kızım aklıma gelince..

Biz baba-oğlan olmadık babamla. Suçlu-mağduru oynadık hep. Onun pişmanlığı, vicdan azabı çokçaydı. Beni kendi elleriyle istemeden engelli yaptığın gün, kendi de engelli oldu aslında. Ve bunu aşamadığı için, yıllarca benim engellerime daha çok engel koydu. Beni bir kafese soktu sanki, kimse zarar vermesin diye. Oysa ben hasta değildim ki, herkesten çok duyuyordum hayatı! Duymak, görmemek, yürüyememek engel değil, yaşamamak yaşayamamak. Bütün mesele burada. Ben yıllarca yaşamamayı tercih ettim, yazık. Şimdi yeni yeni keşfettiğim şeyler var. Mesela çok

güzel resim yapabiliyormuşum. Resim yaparken kendimi babamın tahtalara dokunuşundaki gibi, özgür ve rahat hissediyorum. Kimse suçlu değil benim böyle olmamda, ne babam ne ben. Biz talihsiz susuşlara maruz kaldık, benim gibi olan nice insan var. Ben şimdi, duyamadığım, daha önemlisi yaşayamadığım her yılın öcünü almak istiyorum hayattan. Şunu anladım. Mana sadece hissedebilmekteymiş! Hissetmek için dünyada herkese yetecek yer varmış. Baba.. Sen bana farketmeden çok şey bıraktın.

Baba.. Bak bana,

Duyabilen gözlerim var artık..

***Baba'ma.
Engellerini Aşmayı Başarmış Herkese...***